

DEMOCRÀCIA ACTIVA I DESCENTRALITZACIÓ

Patrimoni ciutadà

REQUISITS O CRITERIS PEL GOVERN, L'ÚS I LA GESTIÓ DELS PATRIMONI CIUTADÀ

1. Introducció	1
2. Objectius	2
3. Valors o principis generals	3
4. Criteris del Patrimoni Ciutadà d'ús i gestió comunitària	5
4.1 Requisits d'obligat compliment per l'entitat	5
4.2 Criteris de prioritització generals del projecte	5
4.3 Principis i valors ètics fonamentals (Bones pràctiques).....	9
4.4 Criteris tècnics valoratius	10
5. Indicadors	11

1. Introducció

Aquest document és una primera proposta de criteris i d'indicadors que han de contribuir a construir un nou model d'assignació, seguiment i avaluació del conjunt de **Patrimoni ciutadà d'ús social i gestió comunitària** de la ciutat¹.

Criteris o principis rectors que permetin definir, avaluar i justificar que estem davant d'un ús social, obert i participatiu d'un recurs col·lectiu gestionat per entitats i projectes que persegueixen l'interès general i el bé comú i no camps privatis i excloents de benefici privatiu de certes comunitats.

Una sèrie de principis per el govern i la gestió del Patrimoni Ciutadà que es plantegen com a marc per:

- a. **Regular el mecanisme per accedir a aquests recursos públics** sota principis de transparència, igualtat en l'accés, amb les garanties jurídiques degudes per cadascuna de les parts (tant l'administració com les pròpies entitats). Unes pautes que ajudin a dirigir millor la potestat discrecional que l'ordenament concedeix a l'administració, permetent seleccionar aquells projectes que millor satisfacin els fins o funcions públiques (en els casos en què es presentin diverses entitats)

¹Entenem per:

- Patrimoni ciutadà: el conjunt de locals, immobles, equipaments o espais públics susceptibles de ser cedits per un ús social i gestió comunitària.
- Ús social: el desenvolupament d'activitats orientades a la ciutadania i al territori.
- Gestió comunitària: les iniciatives de gestió per part d'entitats, col·lectius, plataformes, moviments socials, amb major o menor grau d'autonomia de l'Administració.

- b. **Definir un sistema de balanç comunitari**, consensuat, que faciliti seguiment de les experiències i avaluació a partir de criteris i indicadors que ajudin a mesurar la tasca comunitària. Es tractaria d'afavorir la gestió comunitària de recursos públics segons una lògica de corresponsabilitat social, gestió democràtica i participació ciutadana, orientació a les necessitats humanes i el compromís amb la comunitat i retorn territorial.

Aquesta és una primera proposta que haurà de ser consensuada tant pels propis tècnics com per part dels diferents agents que actualment estan gestionant de forma comunitària recursos públics a la ciutat. En aquest sentit es desenvoluparà una sessió de treball (dates a concretar, entre juny-juliol de 2017) per validar i millorar aquesta bateria d'indicadors així com per definir el mecanisme o circuit de l'auto-avaluació.

Els criteris proposats s'han elaborat en base a les reflexions i treballs generats en el marc de les economies comunitàries; de les eines de registre i mesura dels criteris de bon funcionament de l'ESS, de la recent convocatòria de cessió de solars en dret de superfície, de les noves tendències de contractació pública responsable, dels criteris de diferents polítiques de cessió del patrimoni públic així com d'experiències interessants desenvolupades en altres territoris.

Hem separat els criteris o requisits en dos grans blocs. En el primer, estarien els criteris ineludibles o d'obligat compliment. En el segon bloc, agrupem una sèrie de principis i conductes recomanables dividits en: criteris de prioritització generals, bones pràctiques (que vindrien a definir una sèrie de principis i valors ètics fonamentals) i criteris tècnics valoratius.

Som conscients que no tots els projectes o organitzacions podran assolir els estàndards d'acompliment d'un dia per un altre. Més que criteris excloents i rígids, s'han d'entendre com un marc al qual haurien de tendir aquelles experiències. Per això, cal dissenyar mecanismes de millora continuada que alimentin aquesta tracció. En aquest sentit, la seva definició hauria de ser vista com un moment de reflexió col·lectiva, que ha de generar cert consens i ser vist com quelcom possible i abastable.

2. Objectius

- a. **Objectiu 1:** Arbitrar un sistema que permeti reglamentar les noves cessions de Patrimoni. Definir els criteris, les regles, els procediments i les responsabilitats sota els quals el Patrimoni ciutadà podrà ser utilitzat i gestionat per la col·lectivitat².

² S'identifica la **necessitat de definir què és allò comunitari i definir-ne els indicadors**. És important tenir criteris per a què es pugui comprovar que no estem davant d'un mecanisme de externalització sinó davant de projectes de caràcter comunitari. Existeixen experiències que davant les noves normatives europees s'utilitzen formes de gestió "socials" pertanyents a l'àmbit la gestió cívica per introduir-se en un nou mercat. Per exemple, hi ha empreses comercials que assumeixen la figura de "associació sense ànim de lucre" per poder accedir a determinats concursos de serveis. Per això és tan important definir els indicadors com el de la tornada social.

- o Requisits de les entitats per optar a gestionar el patrimoni ciutadà
- o La documentació que han de presentar les entitats sol·licitants
- o Criteris homogenis per valorar el projecte

Això donarà peu al circuit d'assignació del Patrimoni Ciutadà:

- 1) Entitat presenta informe responent a uns ítems concrets (formulari)
 - 2) Taula de Patrimoni ciutadà debat en funció d'un check-list (amb informació qualitativa aportada per l'entitat i, si escau, districte o àrea)
 - 3) Un cop limitades les opcions a les entitats que compleixen amb els criteris d'obligat compliment i aquelles que tenen resultat positiu (al check-list en l'àmbit de Principis i valors ètics fonamentals i Bones pràctiques), la Taula tria en funció de Criteris tècnics valoratius.
 - 4) La Taula, una vegada analitzat el projecte i requeriments, emetrà un informe d'oportunitat i idoneïtat de la cessió d'ús i gestió comunitària del Patrimoni ciutadà. Aquest servei traslladarà l'informe al espai de participació del Patrimoni Ciutadà que l'haurà de validar, si s'escau.
- b. **Objectiu 2:** Crear un sistema de balanç comunitari, consensuat, que faciliti seguiment de les experiències i avaluació a partir de criteris i indicadors que ajudin a mesurar la tasca comunitària. Proposta a treballar: crear un sistema-web senzill amb preguntes d'avaluació a omplir per part dels projectes o espais (a l'estil del que maneja ICUB amb els criteris quantitativs) però afegint altres indicadors qualitativs i de procés.

3. Valors o principis generals³

Els següents valors o principis generals que regeixen el programa de Patrimoni Ciutadà són el marc des d'on es parteix per definir criteris i indicadors d'assignació i seguiment. En qualsevol cas seria recomanable poder-los incloure en el preàmbul o introducció dels convenis de cessió d'ús i gestió en el marc del programa.

- a. **Projecte d'interès general (o territorial).** Les entitats temporalment en custòdia de la gestió de la propietat municipal identificada com a "Patrimoni ciutadà" hauran d'evidenciar la finalitat de naturalesa pública així com verificar la utilitat social perseguida amb el projecte. No es valora per tant l'entitat, sinó el projecte.
- b. **Confiança mútua:** sense perjudici de les prerrogatives públiques en matèria de vigilància i inspecció, l'administració i les comunitats gestores basen la seva relacions en la confiança mútua i orienten les seves activitats a la cerca exclusiva de finalitats d'interès general;
- c. **Responsabilitat:** l'administració valora la responsabilitat, pròpia i dels ciutadans, com un element central en la relació amb els ciutadans, com a element necessari perquè la

³ Principis extrets i adaptats del Reglament del LabGob.

col·laboració resulti efectivament orientada a la producció de resultats útils i mesurables; Ha d'haver un reconeixement explícit i mutu que l'entitat beneficiària de la cessió no queda en relació de dependència respecte a l'Ajuntament.

- d. **Publicitat i transparència:** l'administració garanteix el màxim coneixement del Patrimoni Ciutadà d'ús comunitari, de les propostes rebudes, de les formes de suport assignades, de les decisions preses, dels resultats obtinguts i de les avaluacions efectuades. Cada espai, local o equipament inclosos en el programa Patrimoni Ciutadà serà objecte de publicació per tal de poder iniciar el procés de tramitació de l'ús i gestió comunitària (aquesta publicitat es formalitzarà a partir de l'elaboració d'un cens i d'un catàleg). Reconeix en la publicitat i transparència el principal instrument per situar el patrimoni susceptible de ser utilitzar i per assegurar la imparcialitat i la verificabilitat de les accions realitzades i dels resultats obtinguts;
- e. **Inclusió i obertura:** la gestió del Patrimoni Ciutadà ha de ser organitzat de manera que permeti que, en qualsevol moment, altres ciutadans interessats puguin aportar la seva pròpia contribució afegint-se a les activitats; Universalitat d'accés i no discriminació, tant a l'espai com a les estructures de presa de decisions, garantint la seva obertura al barri i a tota la ciutadania i no només als socis o membres de les entitats.
- f. **Proximitat i territorialitat:** l'administració reconeix en les comunitats locals, definides sobre la base d'identitats històricament determinades o projectes en vigor, els subjectes a afavorir per a la definició d'acords de col·laboració en la gestió del Patrimoni Ciutadà.
- g. **Defensa dels Drets Humans, igualtat d'oportunitats i lluita contra la discriminació:** Es descartaran aquells projectes que suposin una violació o un impacte negatiu sobre els Drets Humans. Promou la igualtat d'oportunitats per raó de gènere, origen, ciutadania, condició social, creences religioses, orientació sexual i discapacitat;
- h. **Sostenibilitat:** l'administració, en l'exercici de la discrecionalitat en les decisions que pren, verifica que la gestió comunitària del Patrimoni Ciutadà no crea càrregues superiors als beneficis ni costos superiors als recursos disponibles i no produeixi conseqüències negatives sobre els equilibris mediambientals i sobre l'ús de béns comuns per les generacions futures;
- i. **Proporcionalitat:** l'administració simplificarà al màxim la relació amb les comunitats limitant-se a fer efectiva la tutela dels interessos públics, les garanties i els estàndards de qualitat requerits en la proposta, la instrucció i el desenvolupament d'intervencions.
- j. **Informalitat:** l'administració requereix que la relació amb els ciutadans es base en el respecte d'específiques formalitats solament quan estigui previst en la llei. En els altres casos assegura flexibilitat i simplicitat en la relació, sempre que sigui possible garantir el respecte de l'ètica pública, com deriva del codi de comportament dels empleats públics i dels principis d'imparcialitat, bon funcionament, transparència i seguretat jurídica;
- k. **Adequació i diferenciació:** les formes de gestió del Patrimoni Ciutadà es diferencien d'acord amb el tipus o la naturalesa del bé comú urbà i de les persones al benestar de les quals és d'utilitat;

1. **Autonomia cívica:** l'administració reconeix el valor constitucional de l'autonomia dels ciutadans i predisposa totes les mesures necessàries per garantir l'exercici efectiu per part de tots els ciutadans; El document de formalització de la cessió ha de contenir, a més dels requisits generals reglamentaris, el reconeixement explícit i mutu que l'entitat beneficiària de la cessió no queda en relació de dependència respecte a l'Ajuntament.

4. Criteris del Patrimoni Ciutadà d'ús i gestió comunitària.

A continuació es relaciona el conjunt de criteris que ens faciliten mesurar i avaluar el compliment dels principis o valors del Patrimoni ciutadà, tant en el procés d'assignació com en el seguiment dels convenis. S'ha establert una categorització dels mateixos, des d'aquells que consideràrem irrenunciables o d'obligat compliment, fins a d'altres que ens poden ajudar a prioritzar o valorar les bones pràctiques, i d'altres que facilitaràn la tasca d'assignació d'espais si escau.

4.1 Requisits d'obligat compliment per l'entitat

1. **Entitats legalment constituïdes**

Entitats ciutadanes legalment constituïdes i amb personalitat jurídica pròpia

2. **Absència de lucre**

Que tant les pròpies entitats o associacions com la totalitat de les activitats o els projectes que es desenvolupin, estiguin exemptes d'ànim de lucre⁴.

4.2 Criteris de priorització generals del projecte

3. **Projecte d'interès comunitari/retorn social**

Projecte que vagi més enllà dels membres del propi grup i tingui un retorn o impacte social, cultural i ambiental a l'entorn o a la comunitat.

Més enllà dels beneficis col·lectius derivats de les activitats vinculades al propi projecte, serà important valorar també les externalitats socials positives generades (p.e. la capacitat de generar vincles de tipus comunitari, la capacitat de generar xarxes de suport mutu o la creació de capital social entre d'altres).

Criteris de priorització de l'interès comunitari:

Les entitats temporalment en custòdia de la gestió de la propietat municipal identificada com a "Patrimoni ciutadà" hauran d'evidenciar la finalitat de naturalesa pública així com

⁴ El no ànim de lucre no vol dir que no hi hagi activitat econòmica i, per tant, possibles beneficis econòmics que, seguint els principis d'economia cooperativa, social i solidària, haurien de revertir en el propi projecte. Així doncs, qualsevol tipus de bé o benefici generat (patrimonial, cultural, econòmic, etc.) ha de revertir en els propis projectes i en el retorn a la comunitat.

verificar la utilitat social perseguida amb el projecte. No es valora per tant l'entitat, sinó el projecte.

Tindran prioritat els projectes que no responguin a interessos dels particulars que constitueixen l'entitat, sinó que doni resposta a necessitats, conflictes, problemàtiques o altres situacions que afecten a una comunitat (podent ser aquesta un sector específic de la població amb problemàtiques específiques). En especial, aquelles entitats o associacions en les que l'objecte de les seves activitats i els projectes a realitzar siguin:

- La millora de la qualitat de vida de les persones.
- Els interessos col·lectius i socials de les persones i del barri on viuen.
- La generació de coneixements per la transformació social i el bé comú
- La promoció de la cultura a l'abast de tothom i l'esport de base.
- El foment de la participació comunitària, l'apoderament i la corresponsabilitat mitjançant l'autogestió d'activitats i projectes.
- La cohesió social i el treball comunitari
- La lluita per fer desaparèixer les desigualtats socials
- El foment d'economies comunitàries o accions d'economia social i solidària que donin respostes col·lectives a necessitats socioeconòmiques

4. Arrelament i vincles territorials

Es valorarà l'arrelament territorial, és a dir la implicació, tant del projecte com de l'entitat, en l'entorn (o en el sector) i el treball en xarxa amb d'altres entitats del territori així com la voluntat de portar endavant projectes amb vocació de servei al barri i/o que s'adrecin a abordar problemes de l'entorn comunitari.

Criteris de priorització territorials:

- a) Implicació de l'entitat en les dinàmiques associatives i comunitàries del territori.
- b) Orientació al barri: entitats i projectes que s'adeqüen a la realitat social i cultural i a les necessitats que han detectat al territori i/o sector i/o col·lectiu al qual s'adrecen
- c) Treball en xarxa. Col·laboració amb altres entitats, equipaments, i col·lectius del territori/compartició de projectes amb altres entitats i actors del territori.

5. Transparència

S'han de garantir certs nivells de transparència i d'accés a la informació sobre els detalls de la gestió econòmica i de la presa de decisions relacionada amb el projecte i, si escau, amb l'entitat. Cal promoure l'accessibilitat a la informació econòmica i de governabilitat (acords presos en els òrgans de gestió i govern) del projecte, i fer difusió de les dades de forma proactiva, permanent i intel·ligible preferiblement per mitjans informàtics.

Criteris de transparència:

- o Transparència econòmica i financera. Facilitar públicament informació sobre els pressupost i els resultats econòmics, salaris, patrimoni, contractacions, convenis, subvencions, costos dels serveis...etc.
- o Transparència en la planificació i l'organització. Publicar un organigrama actualitzat que permeti comprendre l'estructura organitzativa i identificar les comissions o persones responsables i les seves respectives funcions

6. Obertura, accessibilitat i lliure adscripció

S'ha de garantir la universalitat d'accés i la no discriminació, tant a l'espai com a les estructures de presa de decisions, fomentant la seva obertura al barri i a tota la ciutadania i no només als socis o membres de les entitats així com impulsar mecanismes per alimentar la diversitat.

Criteris d'obertura:

- a) Grau d'obertura de les activitats i dels espais de decisió. L'adscripció a l'espai i els seus espais de governança és lliure i oberta a tothom, concebuda com un dret i no com una obligació per als membres de la comunitat. Qualsevol membre de la comunitat que ho desitgi pot incorporar-se a participar a les estructures de gestió i presa de decisions respectant les pròpies normes d'autogovern de les que s'ha dotat la comunitat de referència i respectant els valors i drets constitucionalment consagrats.
- b) Ús de l'espai. Utilització de l'espai com a espais oberts a tota la ciutadania per garantir la fruïció col·lectiva i no només pels socis de les entitats.
- c) Diversitat. Cal garantir espais oberts, inclusivament i diversos. Es valoraran els projectes que promouen la superació de biaixos en la participació deguts a qüestions relacionades amb el gènere, l'edat o la condició de qualsevol persona, així com la màxima accessibilitat física dels espais.

7. Democràcia interna i participació

Tot i que es reconeix el principi de no interferència i autonomia en el funcionament intern, s'avaluaran una sèrie de criteris de democràcia interna i participació en la forma que adopta la presa de decisions i la distribució del poder (horitzontalitat, consens i democràcia directa; rotació de càrrecs i participació oberta en l'elaboració de les polítiques de l'organització).

La democràcia interna és essencialment molt més que la presa de decisions compartida en l'espai de coordinació i abasta sobretot les decisions en el propi equip i per al treball diari,

així com les decisions de principis o marc general o les decisions operatives concretes. Hi ha d'haver un compromís de promoure canals de participació oberts i transparents en la presa de decisions i en la realització d'activitats.

Criteris de democràcia:

- a) Estructura organitzativa. Existència d'uns estatuts públics sobre l'ús ciutadà i col·lectiu de l'espai on es determini l'estructura organitzativa i les funcions dels diferents òrgans d'autogovern que s'establiran per gestionar l'espai. En els estatuts públics s'inclou un codi ètic de funcionament o un Codi de bon govern, preferentment adaptat al Codi Ètic de les Associacions de Barcelona, El Balanç Social de la XES⁵ o PAM a PAM.
- b) Grau de participació. La participació en l'espai o projecte significa la capacitat de contribuir en la presa de decisions i no solament ser informats o escoltats, sinó que posseeixen una possibilitat de tenir influència. Qualitativament s'han de diferenciar certes formes de la participació.
- c) Capacitat de proposta (possibilitat d'exercir la pròpia veu). Participació del teixit social en la gestió d'activitats i projecte i en la programació. Que hi hagi canals de participació oberts i que els participants de les activitats no siguin simples usuaris, que s'impliquin amb les activitats i amb l'entitat.
- d) Capacitat d'escolta. Processos i instruments d'escolta de l'univers divers d'actors per detectar necessitats, demandes, inquietuds. Donar cabuda a les activitats proposades pel veïnat.

8. Sostenibilitat i autosuficiència

Capacitat de l'organització o el projecte per a ser sostenible i autosuficient econòmicament. En aquest sentit és important la existència d'un pla de finançament del projecte (aportació pròpia, percentatge demanat, previsió i capacitat per aconseguir altres fonts de finançament i recursos pel manteniment del projecte en el temps) així com avaluar les activitats econòmiques realitzades i la capacitat financera (dependència de recursos externs i capacitat de generar recursos propis).

Criteris de sostenibilitat:

- Viabilitat financera. Per a això es determinen els recursos financers (fixos i corrents), els ingressos estimats, els costos operacionals, les fonts de finançament, així com un cronograma de la inversió.
- Aportacions no econòmiques per donar sostenibilitat al projecte

9. Rendició de comptes i comunicació

⁵ Balanç Social (BS) és una eina d'auto-diagnòstic, complementària al balanç comptable, amb què empreses i entitats elaboren un diagnòstic del seu funcionament en relació amb qüestions ambientals, socials i de bon govern, i emprenen processos per millorar en aquests aspectes.

L'espai s'ha de dotar de mecanismes de seguiment i control (*autocontrol i autoavaluació*) per part de la comunitat, així com promoure la fluïdesa de la comunicació i el traspàs eficient de la informació. Els mecanismes d'autocontrol no haurien de quedar només com a eines consultives, sinó que haurien de preveure la capacitat de decidir sobre la revocació dels càrrecs i responsabilitats.

Criteris de comunicació:

- Es valorarà la creació de mecanismes de seguiment, control i autoavaluació
- Es valorarà l'elaboració d'un pla de comunicació i difusió i l'existència de canals per mantenir a la base social informada dels processos interns.

4.3 Principis i valors ètics fonamentals (Bones pràctiques)

Assegurar que a l'espai, en el seu ús, gestió i governança, es compleixen unes **condicions bàsiques** de dignitat laboral (no precarietat), equitat de gènere, no discriminació (per raó de gènere, raça, orientació sexual, religió, edat, etc...), sostenibilitat ambiental, seguretat, i qualitat de l'espai.

10. Compromís amb la qualitat laboral

Es definirà una clàusula que estableixi la possible rescissió de l'acord si l'entitat incompleix les normes bàsiques en matèria de seguretat social o laboral.

11. Defensa dels drets humans

Que tant el projecte que es vol desenvolupar en el recurs a cedir, com la resta de projectes i accions desenvolupades per l'entitat, respectin els drets humans.

12. Criteris d'igualtat de gènere a les organitzacions

Es valorarà la promoció de la paritat de gènere en els diferents espais de presa de decisió i en l'àmbit laboral i salarial.

13. No discriminació (per raó de gènere, raça, orientació sexual, religió, edat, etc...)

Absència de denúncies de discriminació resoltes negativament, i presència de diversitat entre els membres, usuaris, beneficiàries i treballadores.

14. El compromís amb la sostenibilitat ambiental

Existència d'una estratègia o d'accions per contribuir a la sostenibilitat ambiental. El progrés es pot mesurar en consum energètic, d'aigua o altres indicadors de consum i generació de residus.

15. El compromís social de les organitzacions

Es valorarà que les entitats hagin fet el Balanç Social de la Xarxa d'Economia Solidària⁶, que

⁶ <http://www.xes.cat/pages/xs142.php?i=1>

considera elements com:

- o Potenciació de l'economia local i/o circuits de proximitat;
- o promoció i pràctica de la comercialització justa;
- o promoció i pràctica de la intercooperació;
- o participació en espais i xarxes;
- o promoció i ús de les finances ètiques;
- o i utilització de llicències no privatives i programari lliure.

4.4 Criteris tècnics valoratius

Es tracta de criteris que, en cas de concurrència pública o en cas de diverses demandes sobre un mateix recurs, ajuden a situar prioritats entre les diferents entitats sol·licitants.

16. Adequació de l'espai a l'entitat i/o el projecte

Es consideraran aquelles propostes d'entitats que s'adeqüin als espais disponibles, en relació a la mida, adequació, accessibilitat, instal·lacions necessàries per a l'activitat/projecte proposat Entre dues sol·licitants aquella que l'espai o equipament s'adeqüi millor a la seva proposta tindrà prioritat.

17. Capacitat de garantir la seguretat i qualitat de l'espai

Es considerarà la capacitat de l'entitat per, amb el suport que es convingui, pugui garantir la seguretat i la qualitat (manteniment) de l'espai.

18. Mida de l'entitat

Es valoraran especialment aquelles associacions de dimensions micro (fins a 10.000 € de pressupost anual) petites (de 10.000 a 100.000 €) i mitjanes (de 100.000 a 300.000 €) segons les indicacions del codi ètic de les entitat⁷.

19. Voluntat de compartir

Es prioritzarà la utilització conjunta i compartida dels espais o projectes amb predisposició a compartir espais amb altres associacions o projectes sempre i quan les activitats de les entitats sol·licitants siguin compatibles.

20. Capacitat de pagar lloguer o cànon

En cas que s'estableixi un cànon, l'entitat haurà de demostrar la capacitat econòmica de fer-hi front.

21. Disposició a donar suport a entitats sense ingressos o poc recorregut.

Es prioritzaran aquelles associacions que estiguin disposades a donar recolzament a altres associacions sense ingressos o amb poc recorregut.

⁷ Font: <http://codietic.cat/qui-som/el-codi-etnic-de-les-associacions>

5. Indicadors

El model generat comprèn dos tipus d'indicadors:

- Tipus 1: Indicadors d'assignació. Faltaria definir la puntuació o VALORACIÓ DEL PROJECTE.
- Tipus 2: Indicadors de seguiment i avaluació – Balanç Comunitari

Blocs	Críteris	Definició dels Indicadors
Críteris d'obligat compliment	Entitat legalment constituïda	<ul style="list-style-type: none"> • Entitats o associacions hauran d'estar legalment constituïdes SI/NO
	Sense ànim de lucre	<ul style="list-style-type: none"> • Entitats o associacions hauran d'estar inscrites en el Registre Municipal d'Entitats Ciutadanes com entitats sense ànim de lucre. SI/NO
Principis i valors ètics fonamentals	Projecte d'interès comunitari (Retorn Social)	<p>a) Activitats d'interès comunitari</p> <ul style="list-style-type: none"> • Descripció de les finalitats del projecte (quin impacte es busca?), els objectius (quin propòsit, per a què es fa) i les principals activitats. • Quina és la utilitat social perseguida i el retorn social esperat del projecte a la comunitat / ciutat / sector? Qui són beneficiaris (destinatari del projecte, a qui va dirigit). A quines necessitats, conflictes, problemàtiques o altres situacions que afecten a una comunitat/sector respon el projecte? <p>b) Externalitats positives</p> <p>I. Foment de les dinàmiques comunitàries i associatives del territori.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promoció i suport per a la creació de grups i entitats (acollida entitats, creació de xarxes culturals) • Nº/relació de col·lectius o entitats o nous grups d'interès creats en l'espai • Nº/relació de iniciatives i d'activitats promogudes amb repercussions socials i culturals (creació de xarxes culturals, esdeveniments...) • Nº/relació de dinàmiques de mobilització social comunitària. S'han desenvolupat accions que intenten promoure un canvi social en suport (o en oposició a) una causa? Es generen dinàmiques d'enfortiment col·lectiu que tenen com a propòsit la defensa dels drets i reivindicacions? <p>II. Fomenta economies comunitàries o accions d'economia social i solidària que donen respostes col·lectives a necessitats socioeconòmiques? Nº activitats econòmiques que es realitzen sota els principis de l'economia social.</p> <p>III. Promou l'emprenedoria de proximitat liderada per col·lectius específics i/o s'adreça a abordar problemes de l'entorn comunitari?</p> <p>IV. Foment de comportaments comunitaris (confiança, construir relacions, tolerància, col·laboració, conservació de memòria)</p> <p>V. Crea formes d'innovació i col·laboració que resolen reptes socials i de sostenibilitat dels territoris?</p> <p>VI. Aportació a la comunitat més enllà del propi projecte.</p> <ol style="list-style-type: none"> mesurada en valor monetari (% de la facturació anual) mesurada en temps de treball anual (voluntari). Posada a disposició de béns materials (cessió d'espais) Posada a disposició de béns immaterials (com el coneixement o la disponibilitat de contactes i influències)

	Arrelament i vincles territorials	<ul style="list-style-type: none"> a) Implicació amb l'entorn <ul style="list-style-type: none"> - Memòria o relació d'activitats fetes al territori en els últims anys. (formulari) - Propostes d'intervenció, programació i activitats conjuntes amb el teixit cultural i associatiu del barri (formulari) - Es desenvolupen activitats comunitàries o associatives (festa Major, aniversaris, sopar Nadal...) - Nombre/relació de convenis o acords de col·laboració establerts entre l'espai i entitats de la seva zona d'influència - Col·laboració amb entitats del territori que treballen en l'àmbit de la inserció sociolaboral de persones en risc d'exclusió? SI/NO Quins. - Col·laboració amb entitats del territori que treballen en l'àmbit de la formació. SI/NO Quins. - Estratègia de compres i/o contractació de serveis al territori d'intervenció. SI/NO Quines? - Índex d'impacte econòmic local: % despesa en economia local/despesa total - Participació en els òrgans formals i no formals del districte (consells, taules, grups de treball). SI/NO Quins? - Fomenta les relacions entre agents públics i socials? SI/NO Quins? b) Orientació al barri <ul style="list-style-type: none"> - Coneixement del territori i la realitat cultural, socioeconòmica i associativa del barri. Es valorarà certa coherència del projecte amb la realitat social del barri (o la ciutat) i els serveis existents. Resposta a necessitats del barri: quines accions es duen a terme per donar resposta a les necessitats del barri? - Programar en clau barri i amb el barri. Nº/relació de propostes d'intervenció, programació i activitats conjuntes amb el teixit cultural i associatiu o amb equipaments del barri o districte. - Col·laborar en iniciatives del barri (festes populars, activitats diverses, reivindicacions, Implicació en la programació de la vida cultural de la població) - Cooperació i suport a altres entitats (préstecs, materials, col·laboracions, Informació disponible en el centre o servei sobre altres equipaments i entitats de la zona...) - Genera noves relacions entre actors dels territoris? Enforteix i capacita actors comunitaris (associacions i cooperatives, xarxes...)? Quins són els actors locals que espera ser capaç d'implicar en el projecte? c) Treball en xarxa <ul style="list-style-type: none"> - Pertinença a una xarxa territorial o sectorial de 2n nivell* SI/NO Quines? - Associacions i col·lectius que donen suport a l'espai i/o projecte - Es fa treball transversal? Quins projectes? es fan accions comunitàries per connectar població, recursos i serveis?
	Transparència	<ul style="list-style-type: none"> • Consolidació de la informació disponible a la web. Teniu a la web?: <ul style="list-style-type: none"> - Comptes Anuals SI/NO (enllaç) - Estructura organitzativa SI/NO (enllaç) - Memòries d'activitat SI/NO (enllaç) - Indicador grau de transparència de dades crítiques fonamentals p. ex. els protocols, salaris, comptabilitat de costos interna, decisions sobre altes/acomiadaments. (Principiant/Avançat/Experimentat/Exemplar)

	<p>Obertura, accessibilitat i lliure adscripció</p>	<p>a) Grau d'obertura</p> <p>Grau d'obertura dels òrgans/espais de decisió.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificar si els espais de decisió en un procés són restringits a una selecció de participants o oberts a tota la ciutadania. <p>Grau d'obertura als diferents espais participatius del projecte</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Obert: totes la sessions participatives són obertes a tota la ciutadania II. Mixt: hi ha sessions/activitats obertes i sessions restringides III. Tancat: totes les sessions de participació són restringides a una selecció de participant <p>b) Ús de l'espai</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'espai o projecte garanteix que la majoria d'activitats són obertes i gratuïtes? SI/NO Quines? • Política de preus accessibles? activitats gratuïtes? Quin % de les activitats programades estan disponibles sense cap cost? • En el cas que alguna activitat tingui algun tipus d'aportació econòmica, es fomenten altres formes d'accés per a persones amb dificultats econòmiques (beques, Protocol d'intercanvis? aplicació de taquilles inverses? Banc del Temps? subvencions per a activitats? fórmules que facilitin l'accessibilitat a les activitats i tallers?) SI/NO Quines? • Absència de denúncies de discriminació SI/NO • Accessibilitat física de l'espai SI/NO • Existeixen llocs on crear i compartir cultura? • Com es fomenta l'accés a la cultura en la programació? • S'acosta les propostes als barris, es potencien les cultures emergents, s'afavoreix exhibició de projectes culturals de territori i ciutat? • Hi ha oferta d'espais de trobada oberts i adequats per estimular la interrelació entre les persones? • Hi ha reserva de franges d'horaris i d'espais per a les entitats, grups i serveis del territori? Es garanteix l'obertura al públic amb un mínim de .. dies any amb periodicitat i transparència? N° de sessions d'espai? • Nombre de persones que assisteixen cada dia: <ul style="list-style-type: none"> - N° de Tallers – nombre d'inscrits: - N° de Activitats – nombre d'assistents • N° sessions de material i espais, bústies, armaris, taquilles, ordinadors, etc... <p>c) Diversitat (Criteris relacionats amb qui participa)</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Quantitat (base social del projecte) <ul style="list-style-type: none"> • Nombre/relació d'entitats o grups informals que tenen la seva base a l'espai diferenciant les que s'han generat a partir de l'activitat de l'espai • N° de persones que participen d'una o una altra manera en l'estructura. • N° de persones que participen en l'àmbit d'influència del projecte/espai o realitzen activitats. II. Diversitat (Identificació de tipologies d'organitzacions no participants i valoració de la necessitat de la seva participació en el procés) <ul style="list-style-type: none"> • Analitzar la pluralitat del grup promotor: existència d'entitats o membres diversos (edat, origen, creences)? Estan integrades en els espais de decisió?
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Índex de diversitat⁸: % col·lectiu minoritari (dones, joves, migrants) en comparació amb els % que es donen en el barri. <ul style="list-style-type: none"> - Diversitat alta. Índex = 15 - Diversitat mitjana. Índex = 10 - Diversitat baixa. Índex = 5 o 0. • Estratègies per superar els baixos de participació SI/NO Quines? • Com s'intenta arribar a nous públics i ampliar el radi de participació? • Es fan activitats intergeneracionals? • Es fan accions per potenciar els espais i dinàmiques associatives i sumar noves persones al projecte? Existeixen espais de sociabilitat i activitats capaces d'atreure a sectors socials en dificultats? • Cerca de nous formats d'horaris, durada i preus? • Ús de tècniques de deliberació. Identificar si en el procés s'han utilitzat tècniques o mecanismes de participació per pal·liar les desigualtats als espais deliberatius.
	Democràcia i participació	<p>a) Democràcia interna (Estructura organitzativa)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existeixen Estatuts públics? SI/NO - Codi ètic (existeix? fins on arriba?) o adherida al Codi Ètic de les Associacions o altres codis d'anàloga naturalesa? SI/NO Quines? - Quin és/son els òrgans de govern encarregats de la gestió executiva i organitzativa? (comissions, gestora, equip de treball). Quin és el principal òrgan de definició global del projecte? (on es tracen les línies polítiques, estratègiques i econòmiques) - Teniu comissions? SI/NO. Quines? - Quins son els principals espais de participació i presa de decisió? existeix alguna persona coordinadora? Número de persones actives implicades en els espais participatius. Nombre d'assistents mitjà en les trobades dels òrgans o espais de participació/decisió - Nombre/relació d'espais de revisió de la gestió i assignació pressupost. - Nombre/relació de reunions de grup per a decisions estratègiques - Legitimació de la directiva/coordinadora. Existeix rotació de càrrecs? <p>b) Participació</p> <p>I. Grau de participació</p> <ul style="list-style-type: none"> • En la presa de decisions bàsiques operatives /marc: <ul style="list-style-type: none"> - Informació – Comunicació - Consulta – Deliberació - Decisió – Gestió • En les activitats i projectes <ul style="list-style-type: none"> - Informació – Comunicació - Consulta – Deliberació - Decisió – Gestió

⁸ Agafar % col·lectiu (dones, joves, migrants) i comparar amb els % que es donen en el barri. Si el percentatge de dones (o joves, o migrants) és igual o superior al percentatge de dones (o joves, o migrants) del barri, se sumen 5 punts, en cas contrari no se suma cap punt. L'índex s'obté de la suma dels tres indicadors.

		<p>II. Capacitat de proposta (possibilitat d'exercir la pròpia veu)</p> <ul style="list-style-type: none"> • El procés contempla o no la possibilitat de fer propostes? SI/NO • Nombre d'activitats-projectes realitzats per iniciativa dels usuaris • Les inversions (diners) programades per a la realització d'activitats estan decidides de forma participativa pels ciutadans? • Grau de participació del col·lectiu beneficiari en el disseny del projecte (Principiant/Avançat/Experimentat/Exemplar) <p>III. Capacitat d'escolta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existència d'un pla o circuit d'acollida dels ciutadans i ciutadanes i atenció individualitzada als mateixos? • S'incorpora la participació en la detecció de necessitats i en el disseny, execució i gestió d'activitats i projectes? • Realització d'enquestes de satisfacció i valoració de l'activitat?
	<p>Sostenibilitat i autosuficiència</p>	<p>a) Viabilitat financera</p> <p>I. Pressupost del projecte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Quin és el finançament previst (ingressos estimats, els costos operacionals)? <p>II. Fonts de finançament</p> <ul style="list-style-type: none"> • El manteniment de l'activitat es basa en la base social, quotes i eventuais subvencions? • recursos econòmics projecte principal <p>- Recursos públics aportats i relació (Import i relació d'inversions aportades per l'Ajuntament, Generalitat...)</p> <p>- Recursos privats aportats i relació</p> <p>- Aportació de recursos econòmics propis de la entitat i que es derivin a activitats de l'espai.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nous recursos econòmics per projectes complementaris <p>- Nous recursos públics aportats i relació</p> <p>- Nous recursos privats aportats i relació</p> <p>- Nombre/relació d'activitats amb contrapartides que facilitin un servei complementari.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grau d'autonomia: <ul style="list-style-type: none"> - %pressupost total/subvenció - % ingressos / subvenció - % Subvenció municipal / Total subvencions diverses administracions • Hi ha previsió i capacitat per aconseguir altres fonts de finançament? • Quines tasques i funcions es remuneren? • Quin paper juga l'economia social i solidària en el projecte? • Impuls d'iniciatives socio-econòmiques i de foment de l'ESS? • Activitats associatives han esdevingut realitats socioempresarials? <p>b) Aportacions no econòmiques</p> <ul style="list-style-type: none"> • Donacions. Valorització de materials, estris i aportacions en espècies.

		<ul style="list-style-type: none"> • Activitats realitzades per la “ciutadania activa” que esdevinguin una millora del projecte/espai. - Valorització/valoració de les aportacions de la ciutadania activa - Valorització/valoració de les aportacions de voluntaris (estructurals)
	Rendició de comptes	<p>a) Model de comunicació interna i externa</p> <ul style="list-style-type: none"> • El projecte inclou algun tipus de Pla de comunicació i difusió de les activitats online i offline? Si és així, com s'estructura? com i què comunica? Tipus d'informació que ofereix i per quins canals? • Quins son els espais de contacte/comunicació/rendició de comptes amb la comunitat / sector? • Teniu estratègia de comunicació? Existeix alguna proposta de millora de la difusió? Quina? • Nombre/relació d' accions d'informació als usuaris sobre l'execució del programa d'activitats i del seu pressupost. <p>b) Avaluació/seguiment</p> <ul style="list-style-type: none"> • Existeix algun espai de seguiment o mesures concretes d'autoavaluació amb indicadors i amb memòria associativa? SI/NO
Bones Pràctiques	Compromís amb la qualitat laboral	<ul style="list-style-type: none"> • Condicions laborals existents (si escau) - Trencament de les normes de treball de la OIT • Repartiment just de la renda (Diferència de salaris interns, salari mínim i màxim) • Absència de denúncies en àmbit laboral • Alta auto-organització en el lloc de treball
	Defensa dels Drets Humans	<ul style="list-style-type: none"> • Absència de denúncies en l'àmbit dels DDHH
	Criteris d'igualtat de gènere a les organitzacions	<ul style="list-style-type: none"> • Índex d'equitat de gènere (% dones/Total) en l'estructura de governabilitat (presa de decisió) i laboral <ul style="list-style-type: none"> - Alta: >50% - Mitja: 40-50% - Baixa: <40% • Estratègia per equitat de gènere. Que el projecte incorpori la paritat de gènere en les actuacions que incloguin perfils i categories professionals. • Tenir en compte l'enfocament de gènere en la definició d'objectius del projecte, processos, accions i resultats. • Garantir que en les activitats emmarcades en el projecte no s'utilitzi llenguatge o imatges sexistes.
	No discriminació (per raó de gènere, raça, orientació sexual, religió, edat, etc...)	<ul style="list-style-type: none"> • Absència denúncies de discriminació resoltes negativament • Diversitat en membres, usuaris, beneficiaris, treballadores • Igualtat i tracte igualitari per a home i dona • Formacions sobre el tema antidiscriminació • Cerca de personal adequada (diversitat)

	Sostenibilitat ambiental	<ul style="list-style-type: none">• Existeix algun tipus de gestió i estratègia de sostenibilitat ambiental?
	Compromís social	<ul style="list-style-type: none">• Potenciació de l'economia local i/o circuits de proximitat;• promoció i pràctica de la comercialització justa;• promoció i pràctica de la intercooperació;• participació en espais i xarxes;• promoció i ús de les finances ètiques;• Utilització de llicències no privatives i programari lliure.
Criteris tècnics valoratius	Capacitat de garantir la seguretat i qualitat de l'espai	SI/NO. Com?
	Mida de l'entitat	<ul style="list-style-type: none">• Es valoraran associacions de dimensions petites i mitjanes
	Voluntat de compartir	SI/NO
	Capacitat de pagar lloguer o cànon	SI/NO
	Disposada a donar suport a entitats sense ingressos o poc recorregut	SI/NO. Com?

SECRET